

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
мен
ГРУЗИЯ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
арасындағы
ӨЗАРА ТҮСІНІСТІК ТУРАЛЫ
МЕМОРАНДУМ

Бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты мен Грузия Конституциялық Соты мемлекет егемендігі қағидаттарын негізге ала отырып және Конституция үстемдігін және оның тікелей қолданылуын қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қорғау саласындағы өз жауапкершілігін сезіне отырып, өз қызметі саласындағы екіжақты ынтымақтастық бағдарламаларын кеңейтуге, біліммен және тәжірибемен бөлісуге ұмтыла отырып, екіжақты қатынастарды одан әрі нығайту шарты ретінде ынтымақтастық маңыздылығын тани отырып, осы Меморандум алдағы уақытта кәсіби ынтымақтастық үшін негіз болатынын назарға ала отырып, өз елдерінің қолданыстағы заңдары мен қағидаларына сәйкес төмендегілер туралы уағдаласты:

1-бап
Меморандум мақсаты

Осы Меморандумның мақсаты конституциялық бақылауды тиімді жүзеге асыруға, қос мемлекеттің қолданыстағы конституциялық құқығы мен оның қолданылу практикасын зерделеуге жәрдемдесетін және достық қарым-қатынасты нығайтуға үлес қосатын бірлескен бағдарламаларды іске асыру әрі дамыту және іс-шараларды өткізу арқылы Тараптар арасындағы ынтымақтастықты тереңдету негіздерін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап

Ынтымақтастық салалары мен нысандары

Тараптар арасындағы ынтымақтастықтың негізгі салалары мен нысандары төмендегілер болып табылады:

1) екі елдің конституциялық бақылау жүйелері мен мекемелерінің функциялары туралы нормативтік-құқықтық ақпарат алмасу;

2) Тараптардың кез келгені өткізетін конференцияларға, семинарларға және басқа оқыту іс-шараларына қатысу;

3) Тараптардың функциялары мен өкілеттіктеріне қатысты бірлескен ғылыми-практикалық конференциялар, симпозиумдар, семинарлар өткізу, білім беру, зерттеу және оқыту бағдарламаларын іске асыру;

4) конституциялық бақылау тәжірибесімен және актілерімен алмасу;

5) конституциялық бақылау практикасын зерделеу мақсатында Тараптар делегацияларының өзара іс-сапарлары.

2. Тараптар ынтымақтастықтың басқа да салалары мен нысандарын қосымша келісе алады.

3-бап

Меморандумды орындау тетігі

1. Осы Меморандум шеңберінде Тараптар бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды.

2. Тараптар аппаратының бір немесе бірнеше қызметкерін хат-хабар жүргізуге және осы Меморандумды орындау үшін қажетті жұмысты жүзеге асыруға жауапты адам ретінде тағайындай алады.

3. Осы Меморандумға сәйкес құжаттар алмасу ағылшын тілінде жүзеге асырылатын болады. Қажет болған жағдайда, Тараптар келісу бойынша ынтымақтастықтың өзге де нақты нысандары үшін басқа тілдерді айқындайды.

4-бап

Құқықтық мәртебе

Осы Меморандум халықаралық құқық нормаларына сәйкес міндетті заңдық күші бар халықаралық шарт немесе келісім ретінде қарастырылмайды.

5-бап

Шығыстар

Егер нақты жағдайда өзгеше келісілмесе, Тараптар осы Меморандумға негізделген өз шығыстарын өздері көтереді.

6-бап

Даулар мен келіспеушіліктерді реттеу тәртібі

Осы Меморандумды түсіндіруге және қолдануға байланысты кез келген даулар мен келіспеушіліктер Тараптардың өзара консультациялар мен келіссөздер жүргізуі арқылы шешіледі.

7-бап

Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

Тараптардың екіжақты жазбаша келісуі бойынша осы Меморандумға өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін, олар жекелеген хаттамалармен ресімделіп, осы Меморандумның ажырамас бөлігі болып табылады.

8-бап

Күшіне енуі

Осы Меморандум Тарап өкілдері оған қол қойған күннен бастап күшіне енеді және 5 (бес) жыл бойы қолданылады. Егер оның қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін бір ай бұрын Тараптардың қайсыбірі одан шығу туралы өз ниетін білдірмесе, ол жаңа мерзімге ұзартылды деп есептеледі.

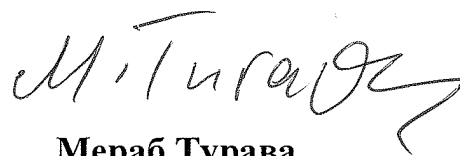
2023 жылғы 7 қыркүйекте Астана қаласында қазақ, грузин және ағылшын тілдерінде екі төлнұсқада қол қойылды. Келіспеушіліктер туындаған жағдайда, ағылшын тіліндегі мәтіннің күші басым болады.

**Қазақстан Республикасы
Конституциялық Сотының
атынан**

**Эльвира Азимова
Төраға**

**Грузия Конституциялық
Сотының атынан**

**Мераб Турава
Төраға**

ურთიერთგაგების მემორანდუმი

ყაზახეთის რესპუბლიკის საკონსტიტუციო სასამართლოსა
და
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შორის

ყაზახეთის რესპუბლიკის საკონსტიტუციო სასამართლო და საქართველოს რესპუბლიკის საკონსტიტუციო სასამართლო, შემდგომში მოხსენიებული როგორც „მხარეები“,

ეყრდნობიან რა სახელმწიფოს სუვერენიტეტის პრინციპებსა და აცნობიერებენ კონსტიტუციის პირდაპირი მოქმედების უზრუნველყოფის მნიშვნელობას ადამიანისა და მოქალაქის უფლებების დაცვის სფეროში,

სურთ რა გააფართოვონ ორმხრივი თანამშრომლობის პროგრამები თავიანთ სამუშაო სფეროებში, გააზიარონ ცოდნა და გამოცდილება,

აღიარებენ თანამშრომლობის მნიშვნელობას, როგორც ორმხრივი ურთიერთობების შემდგომი გაძლიერების გზას,

იმის გათვალისწინებით, რომ წინამდებარე მემორანდუმი უზრუნველყოფს სათანადო ჩარჩოს მომავალი პროფესიული თანამშრომლობისთვის,

მათ ქვეყნებში მოქმედი კანონებისა და რეგულაციების შესაბამისად,

მიაღწიეს ურთიერთგაგებას შემდეგზე:

მუხლი 1

მემორანდუმის მიზნები

წინამდებარე მემორანდუმის მიზანია უზრუნველყოს მხარეებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება, ერთობლივი პროგრამებისა და აქტივობების განხორციელებითა და შემუშავებით, რომლებიც ხელს შეუწყობს ეფექტიან კონსტიტუციურ კონტროლს, ორივე სახელმწიფოს მოქმედი კონსტიტუციური სამართლისა და მისი გამოყენების პრაქტიკის შესწავლას და წვლილს შეიტანს მეგობრული ურთიერთობების გაღრმავებაში.

მუხლი 2 თანამშრომლობის სფეროები და ფორმები

1. მხარეებს შორის თანამშრომლობის ძირითადი სფეროებია:

- 1) ნორმატიული და სამართლებრივი ინფორმაციის ურთიერთგაცვლა კონსტიტუციური კონტროლის სისტემისა და ფუნქციების შესახებ;
 - 2) მონაწილეობა კონფერენციებში, სემინარებში და სხვა სასწავლო აქტივობებში, რომლებიც ჩატარდება ერთ-ერთი მხარის მიერ;
 - 3) ერთობლივი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციების, სიმპოზიუმების, სემინარების შემუშავება, მხარეთა ფუნქციებსა და მოვალეობებთან დაკავშირებული საგანმანათლებლო, კვლევითი და სასწავლო პროგრამების განხორციელება;
 - 4) გამოცდილების და კონსტიტუციური კონტროლის შესახებ საკანონმდებლო აქტების გაცვლა;
 - 5) მხარეთა დელეგაციების ორმხრივი ოფიციალური ვიზიტები კონსტიტუციური კონტროლის პრაქტიკის შესწავლის მიზნით;
2. თანამშრომლობის ნებისმიერი სხვა სფერო და ფორმა შეიძლება შეთანხმდეს მხარეთა მიერ.

მუხლი 3 განსახორციელებელი მექანიზმი

1. წინამდებარე მემორანდუმის ფარგლებში მხარეები იქონიებენ უშუალო კავშირს ერთმანეთთან;
2. მხარეებს შეუძლიათ დანიშნონ თავიანთი პერსონალის ერთი ან მეტი წევრი, როგორც საკონტაქტო პირი, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება კორესპონდენციის წარმოებასა და წინამდებარე მემორანდუმის განსახორციელებლად საჭირო მოსამზადებელ სამუშაოებზე;
3. წინამდებარე მემორანდუმის მიხედვით დოკუმენტების გაცვლა განხორციელდება ინგლისურ ენაზე. საჭიროების შემთხვევაში, მხარეები განსაზღვრავენ სხვა ენებს თანამშრომლობის სხვა კონკრეტული ფორმებისთვის.

მუხლი 4 სამართლებრივი სტატუსი

ეს მემორანდუმი არ უნდა იქნას განმარტებული როგორც საერთაშორისო ხელშეკრულება ან შეთანხმება, რომელსაც აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა საერთაშორისო სამართლის ნორმების შესაბამისად.

მუხლი 5 ხარჯები

მხარეები საკუთარ თავზე იღებენ ამ მემორანდუმის საფუძველზე განსახორციელებელი თანამშრომლობის ხარჯებს, თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში.

მუხლი 6
უთანხმოების გადაწყვეტა

ნებისმიერი უთანხმოება, რომელიც წარმოიქმნება ამ მემორანდუმის განმარტებისა და გამოყენების პროცესში უნდა გადაწყდეს მეგობრულად, მხარეთა შორის კონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების გზით.

მუხლი 7
ცვლილებები

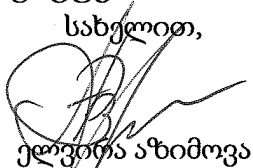
წინამდებარე მემორანდუმი შეიძლება შეიცვალოს ნებისმიერ დროს ურთიერთშეთანხმებით და მხარეთა წერილობითი თანხმობით, რომელიც უნდა გაფორმდეს ოქმების ფორმით და რომლებიც წარმოადგენენ წინამდებარე მემორანდუმის განუყოფელ ნაწილს.

მუხლი 8
ძალაში შესვლა

ეს მემორანდუმი ძალაში შედის მხარეთა წარმომადგენლების მიერ ხელმოწერის დღიდან და ძალაში რჩება 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში. მემორანდუმი გაგრძელებულად ითვლება ახალი ვადით, თუ მხარეები არ განაცხადებენ ამ მემორანდუმის ვადის გასვლამდე სულ მცირე ერთი თვით ადრე მისი შეწყვეტის შესახებ.

ხელმოწერილია ქალაქ ასტანაში, 2023 წლის 7 სექტემბერს ორ აუთენტურ ეგზემპლარად, თითოეული ყაზახურ, ქართულ და ინგლისურ ენებზე. წინამდებარე მემორანდუმის ტექსტებს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში, მხარეები დაეყრდნობიან ინგლისურ ენაზე შედგენილ ტექსტს.

ყაზახეთის რესპუბლიკის
საკონსტიტუციო სასამართლოს
სახელით,

ელვირა აზიმოვა
თავმჯდომარე

საქართველოს საკონსტიტუციო
სასამართლოს სახელით

მერაბ ტურავა
თავმჯდომარე

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
AND
THE CONSTITUTIONAL COURT OF GEORGIA

The Constitutional Court of the Republic of Kazakhstan and the Constitutional Court of Georgia, hereinafter referred to as «**the Parties**»,

basing on the principles of state sovereignty and realizing their responsibility in the field of ensuring the direct action of the Constitution and human and citizen rights protection,

desiring to extend bilateral co-operation programs related to their working fields, to share knowledge and experiences,

recognizing the importance of co-operation as a way to further strengthening bilateral relations,

considering that this Memorandum will provide an adequate framework for future professional co-operation,

pursuant to the prevailing Laws and regulations in their respective countries,

have reached the following understanding:

Article 1

Objectives of the Memorandum

The objective of this Memorandum is to provide the framework for deepening the co-operation between the Parties by carrying out and developing joint programs and activities promoting the effective constitutional control, studying the acting constitutional law of both countries and the practice of its application and contributing to friendly relations.

Article 2

Areas and forms of Co-operation

1. The main areas and forms of co-operation between the Parties are as follows:

1) mutual exchange of normative and legal information on constitutional control system and the functions of institutions of either of the two countries;

2) participation in conferences, seminars and other training activities to be held by any of the Parties;

3) development of joint scientific-practical conferences, symposiums, seminars, realization of educative, research and training programs related to the functions and duties of the Parties;

4) exchange of experience and constitutional control acts;

5) mutual official visits of the delegations of the Parties aimed at studying the practice of the constitutional control;

2. Any other areas and forms of co-operation can be agreed by the Parties.

Article 3

Implementing Mechanism

1. Within the framework of this Memorandum, the Parties shall communicate with each other directly;

2. The Parties may designate one or more members of their staff as a contact point responsible for carrying out correspondence and making the necessary preparations for the implementation of this Memorandum;

3. The exchange of the documents according to this Memorandum will be accomplished in *English*. The Parties shall determine other languages for other particular forms of co-operation if necessary.

Article 4
Legal status

This Memorandum is not to be considered as the international treaty or agreement, bearing obligatory legal force in accordance with international law norms.

Article 5
Expenses

The Parties shall, on their own, bear the co-operation expenses on the basis of this Memorandum, unless otherwise agreed in every particular case.

Article 6
Settlement of Differences

Any differences arising from the interpretation and application of this Memorandum shall be settled amicably through consultation and negotiations by Parties.

Article 7
Amendments

This Memorandum may be amended at any time by mutual consent and upon written agreement of the Parties by issuing protocols, which are the integral part of this Memorandum.

Article 8
Entry into Force

This Memorandum shall come into effect from the date of the signature by the representatives of Parties and shall remain in force for a period of 5 (five) years. Memorandum is considered to be extended for a new term if at least a month before the date of expiration of this Memorandum the Parties do not declare of its termination.

Signed in Astana city on 7th of September in two authentic copies, each in Kazakh, Georgian and English languages. In case of discrepancy between the texts of this Memorandum, the Parties will refer to the text in English.

**On behalf of the Constitutional Court
of Georgia**

Merab Turava
President

**On behalf of the Constitutional Court
of the Republic of Kazakhstan**

Elvira Azimova
Chairman